قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و تحقیقاتی کشور مصوب ۱۳۶۴/۱۲/۲۲ مجلس شورای اسلامی

فصل اول- هیأت‌های رسیدگی انتظامی

ماده ۱- هیأت‌های رسیدگی عبارتند از:

۱- هیأت بدوی؛

۲- هیأت تجدیدنظر.

ماده ۲- هیأت بدوی در هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش‌عالی و مؤسسه تحقیقاتی یا دانشکده مستقل، تشکیل می‌شود و دارای سه نفر عضو اصلی و حداکثر دو نفر عضو علی‌البدل خواهد بود که از بین اعضای هیأت علمی دانشگاه‌های کشور و حتی الامکان از همان دانشگاه یا مؤسسه یا دانشکده مستقل و برای مدت دو سال به‌وسیله رییس دانشگاه یا مؤسسه یا دانشکده مستقل انتخاب می‌شوند.

تبصره ۱- یک‌نفر از اعضای هیأت بدوی باید از مدرّسان معارف اسلامی که حداقل دارای تحصیلات فوق لیسانس یا معادل آن باشد، انتخاب گردد.

تبصره ۲- انتخاب مجدد اشخاص مزبور بلامانع است.

ماده ۳- در هر یک از دانشگاه‌ها یا چند دانشگاه یا مؤسسه آموزش‌عالی و تحقیقاتی مشترکاً و به تشخیص وزارت فرهنگ و آموزش‌عالی، یک هیأت تجدیدنظر تشکیل می‌شود. این هیأت دارای سه نفر عضو اصلی و حداکثر دو نفر

عضو علی‌البدل با رعایت تبصره (۱) ماده (۲) است که از بین اعضای هیأت علمی مؤسسات مزبور به مدت دو سال به‌وسیله وزیر فرهنگ و آموزش‌عالی تعیین و منصوب می‌شوند.

تبصره- در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و تحقیقاتی که تابع سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی می‌باشند، هیأت تجدیدنظر به‌وسیله وزیر مربوط یا بالاترین مقام دستگاه دولتی منصوب می‌شود.

ماده ۴- صلاحیت رسیدگی به تخلفات انتظامی اعضای هیأت علمی با هیأت بدوی است. آرای این هیأت در صورتی‌که علیه متخلف صادر شود و قابل تجدیدنظر باشد و ظرف یک ماه برای افراد داخل کشور و دو ماه برای افراد خارج از کشور، از تاریخ ابلاغ به متخلف، توسط وی درخواست تجدیدنظر نشود، قطعی و با دستور بالاترین مقام اجرایی دانشگاه یا مؤسسه مربوط اجرا خواهد شد. هرگاه عضو هیأت علمی در مهلت مقرر از تاریخ ابلاغ رأی هیأت بدوی، درخواست تجدیدنظر نماید هیأت تجدیدنظر مکلف به رسیدگی خواهد بود.

تبصره ۱- ابلاغ طبق قانون آیین دادرسی مدنی به‌عمل خواهد آمد.

تبصره ۲- رأی هیأت تجدیدنظر، مانع از رجوع عضو هیأت علمی به مراجع قضایی نخواهد بود.

ماده ۵- اعضای هیأت بدوی و تجدیدنظر علاوه بر تدیّن به دین مبین اسلام و عمل به احکام آن و اعتقاد و تعهد به نظام جمهوری اسلامی ایران و اصل ولایت فقیه، باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- تأهل؛

۲- داشتن حداقل سه سال سابقه عضویت در هیأت علمی.

ماده ۶- هیچ‌یک از اعضای اصلی یا علی‌البدل هیأت‌های بدوی یا تجدیدنظر در موارد زیر در رسیدگی و صدور رأی شرکت نخواهد کرد:

الف) عضو هیأت با متهم قرابت سببی یا نسبی تا درجه دوم از طبقه سوم

داشته باشند؛

ب) عضو هیأت با متهم دعوای حقوقی یا جزایی داشته یا در دعوای مطروحه ذی‌نفع باشد؛

ج) عضو هیأت، مدعی تخلّف یا مدعی متخلف باشد.

فصل دوم- تخلّفات انتظامی و جرایم

ماده ۷- تخلفات انتظامی و جرایم شامل تخلفات انضباطی و اعمال خلاف شرع و اخلاق عمومی به قرار زیر است:

۱- ترک خدمت و یا غیبت بدون اجازه یا عذر موجه؛

۲- تخلف از اجرای قوانین و مقررات دانشگاه؛

۳- سهل‌انگاری یا غرض ورزی در انجام وظایف؛

۴- تمرد از اجرای دستورات قانونی مقامات دانشگاه؛

۵- استفاده غیرمجاز از امکانات و اموال دولتی؛

۶- تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنها را ندارند و یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آنها را دارند؛

۷- تسامح در حفظ اموال و وجوه دولتی و اسناد و مدارک دانشگاه اعم از محرمانه و غیرآن؛

۸- افشای سؤالات امتحانی و یا تعویض برگ‌های امتحانی و یا تغییر اوراق؛

۹- افشای اسناد محرمانه دانشگاه؛

۱۰- از بین بردن و اخفای غیرمجاز اسناد و مدارک دانشگاه و حیف و میل اموال و وجوه دولتی؛

۱۱- اعتیاد و ارتکاب اعمال خلاف اخلاق عمومی که موجب هتک حیثیت و شؤون شغلی است؛

۱۲- ارتکاب اعمال خلاف شرع و عدم رعایت حجاب اسلامی؛

۱۳- عضویت در یکی از فرق ضالّه و ساواک منحله و تشکیلات فراماسونری و مشابه آن؛

۱۴- عضویت یا فعالیت یا تبلیغ به نفع احزاب و گروه‌های الحادی یا محارب یا احزاب و گروه‌های غیرقانونی؛

۱۵- القای اندیشه‌های الحادی و توهین به مقدسات اسلامی؛

۱۶- ارتکاب اعمال خلاف مصالح نظام جمهوری اسلامی از قبیل به تعطیل کشاندن کلاس‌ها و اعتصاب، تحصّن و تظاهرات به‌طور غیرمجاز در محیط دانشگاه؛

۱۷- تخلف از ضوابط و مقررات اخلاق در پژوهش‌های علوم پزشکی که از سوی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و براساس کدهای حفاظت آزمودنی انسانی مورد تأیید این وزارتخانه اعلام می‌گردد؛

۱۸- سوء استفاده از مالکیت معنوی یافته‌های پژوهشی نظری و عملی دیگران که قبلاً نتایج آنها منتشر و یا به ثبت رسیده است.[1]

تبصره- اثبات تخلفات و جرایم مذکور در بندهای ۱۰، ۱۳، ۱۴ و ۱۶ در مرجع صالح قضایی صورت می‌گیرد و عضو هیأت علمی در مدت رسیدگی در مرجع قضایی، به حالت تعلیق در می‌آید.

فصل سوم- مجازات‌های انتظامی

ماده ۸- انواع مجازات‌ها به‌ترتیب اهمیت عبارتند از:

۱- احضار و اخطار شفاهی؛

۲- اخطار کتبی با درج در پرونده؛

۱- بندهای ۱۷ و ۱۸ به موجب قانون الحاق دو بند به ماده ۷ قانون مقررات انتظامی هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و تحقیقاتی کشور، مصوب ۱۳۸۷/۱۱/۸ مجلس شورای اسلامی الحاق گردید.

۳- توبیخ کتبی با درج در پرونده؛

۴- کسر حقوق و مزایای دریافتی تا یک سوم، از یک ماه تا سه ماه؛

۵- تعلیق رتبه از یک سال تا دو سال؛

۶- تنزل یک پایه؛

۷- انفصال موقت از یک ماه تا یک سال؛

۸- بازخرید خدمت با پرداخت ۴۵ روز حقوق در قبال هر سال خدمت دولتی تا ده سال و پرداخت یک ماه حقوق در قبال هر سال نسبت به مازاد ده سال خدمت. کسور بازنشستگی افرادی که خدمت آنان بازخرید می‌شود به آنان مسترد خواهد شد و کسر یک سال خدمت، یک سال محسوب می‌شود؛

۹- اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزشی یا تحقیقاتی مربوط؛

۱۰- اخراج از مؤسسه متبوع و محرومیت از پذیرش در سایر دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی و تحقیقاتی کشور؛

۱۱- انفصال دایم از خدمات دولتی.

تبصره- رییس دانشگاه و یا مؤسسه آموزش‌عالی و تحقیقاتی می‌تواند بدون مراجعه به هیأت رسیدگی انتظامی، مجازات‌های مندرج در بند ۱و ۲ و ۳ را در مورد اعضای متخلف هیأت علمی اجرا کند. اجرای مجازات‌های مندرج در بندهای بعدی، موکول به رأی هیأت رسیدگی انتظامی است.

ماده ۹- مجازات‌های بند (۴) و بندهای بعدی ماده (۸) این قانون، قابل پژوهش در هیأت تجدیدنظر می‌باشد.

ماده ۱۰- در صورت تکرار تخلّف و ثبوت آن، عضو هیأت علمی خاطی به اشد مجازات پیش‌بینی شده در آن درجه محکوم خواهد شد و هرگاه مجازات قبلی، اشد مجازات اعمال شده در درجه مربوطه باشد، عضو خاطی به حداقل مجازات درجه بعد محکوم خواهد شد به‌نحوی که در هر حال از مجازات محکومیت قبلی شدیدتر باشد.

ماده ۱۱- مجازات غیبت غیرموجه متوالی بیش از دو ماه یا متناوب بیش از

چهار ماه در سال به تشخیص هیأت‌ها، اخراج از دانشگاه یا مؤسسه آموزش‌عالی یا تحقیقاتی مربوط خواهد بود.

تبصره ۱- استخدام این‌گونه افراد در دانشگاه‌ها یا مؤسسات تحقیقاتی دیگر بلامانع است.

تبصره ۲- وزارت فرهنگ و آموزش‌عالی می‌تواند افرادی را که به علت غیبت اخراج می‌شوند، در صورت نیاز به خدمات آنان در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی شهرستان‌ها و مناطق محروم به‌ترتیب اولویت اعاده به‌کار نماید.

ماده ۱۲- مجازات مرتکبین جرایم مندرج در بندهای (۱۳)، (۱۴)، (۱۵) و (۱۶) ماده (۷) این قانون انفصال دایم از خدمات دولتی است.

تبصره- در سایر موارد، تعیین مجازات به‌ترتیب مندرج در ماده (۸) به تشخیص هیأت خواهد بود.

ماده ۱۳- هرگاه تخلّف عضو هیأت علمی، عنوان یکی از جرایم مندرج در قوانین جزایی را نیز داشته باشد، هیأت رسیدگی به تخلّفات انتظامی مکلّف است پرونده امر را به مرجع قضایی ارسال دارد. حکم مرجع قضایی از جهت ارتکاب جرم عمومی برای هیأت انتظامی لازم‌الاتباع است ولی رسیدگی در مراجع قضایی مانع رسیدگی انتظامی نخواهد بود؛ لیکن تا صدور رأی مراجع قضایی آن را متوقف می‌سازد.

تبصره- در صورتی‌که مجازات تعیین شده از طرف مراجع قضایی همان مجازات مقرره در این قانون باشد، مجازات تکرار نخواهد شد و در غیراین صورت، حکم مراجع قضایی مانع مجازات‌های انتظامی نخواهد بود.

فصل چهارم- نحوه بازنشستگی و بازخرید و انتقال افراد غیرمفید هیأت علمی

ماده ۱۴- به وزارت فرهنگ و آموزش‌عالی اجازه داده می‌شود حداکثر ظرف

مدت شش ماه بعد از تصویب و ابلاغ آیین‌نامه این قانون، آن تعداد از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی را که غیرمفید تشخیص می‌دهد، به‌ترتیب مقرر در این قانون بازنشسته، بازخرید و یا با موافقت سازمان‌های دولتی و یا مؤسسات تحقیقاتی به این‌گونه سازمان‌ها یا مؤسسات منتقل نماید.

تبصره ۱- تشخیص افراد غیرمفید با معرفی وزیر فرهنگ و آموزش‌عالی به‌وسیله هیأت‌های بدوی می‌باشد.

تبصره ۲- اشخاصی که غیرمفید تشخیص داده می‌شوند، می‌توانند به هیأت‌های تجدیدنظر شکایت نمایند؛ رأی هیأت‌های تجدیدنظر درباره آنان قطعی و لازم‌الاجراست.

ماده ۱۵- بازنشستگی و یا بازخرید افراد مشمول ماده (۱۴) به‌ترتیب زیر خواهد بود:

الف) در صورتی‌که حداقل بیست سال سابقه خدمت دولتی داشته باشند، براساس سنوات خدمت طبق قانون استخدام کشوری بازنشسته خواهند شد؛

ب) در صورتی‌که سابقه خدمت دولتی آنان کمتر از (۲۰) سال تمام باشد، خدمت آنان براساس ماده (۸) این قانون بازخرید خواهد شد.

ماده ۱۶- در صورتی‌که حقوق اعضای هیأت علمی که به سازمان‌ها و مؤسسات دولتی منتقل می‌شوند و یا تغییر شغل می‌یابند کمتر از حقوق پایه و رتبه علمی آنان باشد، مابه التفاوت آن پرداخت خواهد شد. هرگونه افزایش حقوق این افراد از مابه التفاوت، کسر خواهد گردید.

ماده ۱۷- منظور از انتقال در این قانون تغییر وضعیت اعضای هیأت علمی و انتصاب آنان به مشاغلی است که مستلزم تدریس در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش‌عالی نباشد.

تبصره ۱- انتقال اعضای هیأت علمی به کلیه سازمان‌ها و مؤسسات و شرکت‌های دولتی با موافقت مؤسسات مذکور انجام خواهد شد.

تبصره ۲- کسور بازنشستگی پس از انتقال، برابر مقررات سازمان بازنشستگی عیناً به صندوق بازنشستگی محل انتقال واریز خواهد شد.

ماده ۱۸- استخدام مجدد افراد بازخرید شده موضوع ماده (۱۴) این قانون، در سایر مؤسسات دولتی برای مشاغل غیرآموزشی بلامانع است، مشروط به این‌که کلیه وجوه دریافتی مدت بازخریدی را یک جا مسترد نمایند.

تبصره- احتساب سنوات خدمت گذشته به شرط استرداد وجوه بازنشستگی خواهد بود.

فصل پنجم- سایر مقررات

ماده ۱۹- هرگاه وزارت فرهنگ و آموزش‌عالی یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تشخیص دهد که در یکی از مؤسسات آموزش‌عالی به یکی از اعضای هیأت علمی نیاز است که توسط هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر بازسازی نیروی انسانی به علت غیبت، اخراج یا منفصل شده است و آن عضو با تشخیص هیأت‌های تجدیدنظر و به شرط آنکه مشمول موارد مشروحه در ماده (۱۲) این قانون نباشد، می‌تواند به خدمت اعاده شود.

ماده ۲۰- آیین‌نامه اجرایی این قانون حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این قانون توسط وزارت فرهنگ و آموزش‌عالی تهیه و به‌تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۲۱- از تاریخ تصویب آیین‌نامه اجرایی این قانون، کلیه قوانین و مقررات انتظامی اعضای هیأت علمی مغایر این قانون لغو می‌گردد و کلیه پرونده‌هایی که در هیأت‌های پاکسازی و بازسازی گذشته منجر به صدور رأی قطعی نگردیده، برای رسیدگی و صدور رأی قطعی به هیأت‌های بدوی و تجدیدنظر موضوع این قانون ارسال خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر بیست و یک ماده و شانزده تبصره در جلسه روز

پنجشنبه بیست و دوم اسفند ماه یک‌هزار و سیصد و شصت و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۴/۱۲/۲۶ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی- اکبر هاشمی رفسنجانی